

บันทึก

เรื่อง การออกหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม
และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๒๙.๓/๒๓๓๕๔ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ สรุปความได้ว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้ กระทรวงการคลังเพิ่มทุนในปี ๒๕๕๒ ให้แก่บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) จำนวน ๒,๕๐๐ ล้านบาท และให้แก่บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จำนวน ๔,๐๐๐ ล้านบาท และโดยที่พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ มี บทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิ่มทุนเป็นอย่างเดียวกัน กล่าวคือ มาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับบัญญัติว่า ทุนของบริษัทอาจเพิ่มขึ้นได้ด้วยการออกหุ้นสามัญใหม่ โดยมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น แต่การลดทุนจะกระทำมิได้ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับบัญญัติว่า ภายหลังที่บริษัทได้มีผู้ถือหุ้นและได้มีการประชุมผู้ถือหุ้น เลือกตั้งกรรมการตามความในพระราชบัญญัติแล้วให้นำบทบัญญัติที่ว่าด้วยบริษัทจำกัดใน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่บริษัทโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อ พระราชบัญญัติ แล้วแต่กรณี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเพิ่มทุนของ บอย. และ บสย. เป็นไป โดยถูกต้องและเหมาะสม กระทรวงการคลังจึงขอหารือปัญหาสองประการ ดังต่อไปนี้

๑. บอย. และ บสย. จะสามารถออกหุ้นเพิ่มทุนในราคาต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้หุ้น ละหนึ่งร้อยบาทได้หรือไม่ และจะเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับกฎหมายหรือไม่

๒. บอย. และ บสย. เพิ่มทุนในราคาเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละหนึ่งร้อยบาท บอย. และ บสย. จะสามารถจำหน่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมหรือผู้ถือหุ้นใหม่ในราคาต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ละหนึ่งร้อยบาท ได้หรือไม่ จะเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือ ดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทน กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรม ทะเบียนการค้า) ผู้แทนบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม และผู้แทนบริษัทประกันสินเชื่อ อุตสาหกรรมขนาดย่อมแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ที่หารือว่า บอย. และ บสย. จะสามารถออกหุ้นเพิ่มทุนในราคาที่ ต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้หุ้นละหนึ่งร้อยบาทได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๗^๑ แห่ง

^๑ มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของบริษัทเป็นจำนวนหุ้นสามัญสามล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้น ละหนึ่งร้อยบาท รวมเป็นทุนสามร้อยล้านบาท

พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดให้ทุนเรือนหุ้นของ บอย. เป็นหุ้นสามัญมีจำนวนสามล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท รวมเป็นทุนสามร้อยล้านบาทและมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดให้ทุนเรือนหุ้นของ บสย. เป็นหุ้นสามัญมีจำนวนสี่ล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาทรวมเป็นทุนสี่ร้อยล้านบาท จากบทบัญญัติทั้งสองมาตรา จะเห็นได้ว่า กฎหมายทั้งสองฉบับมีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดให้หุ้นของ บอย. และ บสย. ต้องเป็นหุ้นสามัญและมีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท ประกอบกับความในวรรคสองของบทบัญญัติทั้งสองได้กำหนดให้การเพิ่มทุนของ บอย. และ บสย. อาจกระทำได้ด้วยการออกหุ้นสามัญใหม่ ซึ่งโดยหลักทั่วไปแล้ว หุ้นสามัญย่อมจะต้องมีมูลค่าเดียวกันเพราะผู้ถือหุ้นมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงเห็นว่า ในกรณีที่ บอย. และ บสย. ประสงค์จะออกหุ้นเพิ่มทุน จะต้องออกเป็นหุ้นสามัญและมีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาทเช่นเดียวกับหุ้นเดิมที่มีอยู่ด้วย

ประเด็นที่สอง ที่หาถือว่า ในกรณีที่มีการเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท บอย. และ บสย. จะสามารถจำหน่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมหรือผู้ถือหุ้นใหม่ในราคาต่ำกว่ามูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาทได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ มิได้มีบทบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับราคาหุ้นที่จะออกจะจำหน่ายได้แต่ประการใด ด้วยเหตุนี้ จึงต้องนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมฯ หรือพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมฯ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๑๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมฯ และมาตรา ๑๐^๔ แห่ง

ทุนของบริษัทอาจเพิ่มขึ้นได้ด้วยการออกหุ้นสามัญใหม่โดยมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น แต่การลดทุนจะกระทำมิได้

ในระยะเริ่มแรกให้กระทรวงการคลังถือหุ้นตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าแต่เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว ให้นับหุ้นที่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น รวมเข้าเป็นจำนวนหุ้นที่กระทรวงการคลังจะต้องถือไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าดังกล่าวนี้ด้วย

^๒ มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนเรือนหุ้นของบริษัทเป็นจำนวนหุ้นสามัญสี่ล้านหุ้น มีมูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาท รวมเป็นทุนสี่ร้อยล้านบาท

ทุนของบริษัทอาจเพิ่มขึ้นได้ด้วยการออกหุ้นสามัญใหม่โดยมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น แต่การลดทุนจะกระทำมิได้

ในระยะเริ่มแรกให้กระทรวงการคลังถือหุ้นตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าแต่เมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว ให้นับหุ้นที่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น รวมเข้าเป็นจำนวนหุ้นที่กระทรวงการคลังจะต้องถือไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าดังกล่าวนี้ด้วย

^๓ มาตรา ๑๐ ภายหลังที่บริษัทได้มีผู้ถือหุ้นและได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการตามความในพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้นำบทบัญญัติที่ว่าด้วยบริษัทจำกัดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่บริษัทโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมฯ ซึ่งเมื่อได้พิจารณามาตรา ๑๑๐๕
วรรคหนึ่ง^๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว จะเห็นได้ว่า ได้บัญญัติห้ามมิให้ออกหุ้น
ในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้ ฉะนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการกฤษฎีกา คณะ
ที่ ๑) จึงเห็นว่า บอย. และ บสย. ไม่สามารถจำหน่ายหุ้นเพิ่มทุนที่ออกใหม่แก่ผู้ถือหุ้นเดิมหรือผู้
ถือหุ้นใหม่ในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าหุ้นละหนึ่งร้อยบาทได้

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๒

ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทปฏิบัติแก่บริษัทเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด

“ มาตรา ๑๐ ภายหลังที่บริษัทได้มีผู้ถือหุ้นและได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการ
ตามความในพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้นำบทบัญญัติที่ว่าด้วยบริษัทจำกัดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาใช้บังคับแก่บริษัทโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้

ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทปฏิบัติแก่บริษัทเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด

“ มาตรา ๑๑๐๕ อันหุ้นนั้น ท่านห้ามมิให้ออกโดยราคาต่ำกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้
การออกหุ้นโดยราคาสูงกว่ามูลค่าของหุ้นที่ตั้งไว้นั้น หากว่าหนังสือบริคณห์สนธิให้อ่านาไว้
ก็ให้ออกได้ และในกรณีเช่นนี้ ต้องส่งใช้จำนวนที่ล้ำมูลค่าพร้อมไปกับการส่งใช้เงินคราวแรก

อนึ่ง เงินส่งใช้ค่าหุ้นคราวแรกนั้น ต้องมิให้น้อยกว่าร้อยละสิบห้าแห่งมูลค่าหุ้นที่ตั้งไว้